

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:		Vidéken postai széküld:	
Egész évre . . . 12 frt	Fél évre . . . 6 "	Egész évre . . . 14 frt	Fél évre . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Egy óra . . . 1 "	Negyed évre . . . 3.50	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat. h. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegűj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 . | Nyilttér sora . . . 15 .

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

KKé. Iratokat vissza nem küldünk.

A jezsuita párt.

Arad, márczius 23.

Egy időben, körülbelül a legutóbbi országos választások alkalmával, midőn az Apponyista-párt világ-vakítás szempontjából a hangzatos *nemzeti* titulát adta magának, ugyanabból a dicséretes célzattól a szabadelvűpártot elnevezte *osztrák* pártnak, jól tudván, hogy a *fény* csak akkor érvényesül igazán, ha árnyék alkalmaztatik mellette.

Az új címet, melyhez a szabadelvűpárt az Apponyisták jóvoltából a taksák elengedése mellett jutott, s melyet a habarékparti sajtó felsőbb meghagyásból egyszerre szeltében és rendszeresen használt, a kormánypárti sajtó azzal hálálta meg, hogy az Apponyi-pártot az ő vezéré után *jezsuita* pártnak nevezte mindaddig, míg az utóbbiak fel nem hagytak nyájaskodásával.

Valósággal nem is illethette meg az egész mérsékelt ellenzéki pártot a fentebbi elnevezés, mert — miként a legutóbbi egyházpolitikai vitából kitűnt — akadt köztük, bár csak egy-két olyan derek férfi, ki a többség határozott ultramontán színtvallása, és a vezér valóban jezsuitikus megnyilatkozása daczára őszintén és feltétlenül a szabadelvű reformok mellett foglalt állást.

De még azért sem volna most már találó a cím, mert fájdalom a 48-as párt mindenestül és a függetlenségi pártban is igen sokan oly irányban foglaltak állást, mely ezeket is méltókká tette a ravasz kétkulacsosságnak ama jellemző elnevezésére, és nem felelne meg a valóságnak, ha azt csak a nemzeti párt érdemes és rászolgált tagjaira alkalmaznók.

Az elemi erővel megindult új pártalakulás a lefolyt kultuszvita, különösen Eötvös Károly beszéde után annyira haladott, hogy immár világosan kivehető az új pártok körvonala, és e pártcsoportozatok között különösen egy fakcióér, melyet bátran s most már egész helyesen és a tényleges állapotokhoz hiven *jezsuita párt*nak lehet nevezni.

Az új pártalakulás legimpozánsabb tagoltsága a *szabadelvű párt*. Ehhez tartozik a mostani kormánypárt, néhány tagjának kivételével egész teljességében, az Apponyi-párt egy-két kiválóbb tagja és a függetlenségi azon nagy többsége, mely Polonyi ellenében Eötvös Károlyt vallja vezéréül. Ezen szabadelvűpártot illeti meg ezenkívül teljes joggal a *haza fia* epitheton is, mert a haza önállóságát ez védelmezi Róma befolyása és a reakció fondorlatai ellen; ez a párt a valóban *nemzeti*-párt, mert az általa megvalósítani célzott reformok első rendű *nemzeti* érdeket képviselnek, s ugyanazért sorakozik ellenök az idegen ajku

magyar nemzeti eszmének ellensége. Az Apponyi-párt az ő többségének legújabb állásfoglalása után csak bitorlója a *nemzeti* névnek.

A másik párt az, melynek elvi meggyőződése áll elentétben a szabadelvű egyházpolitikai reformokkal. Ezeknek ténylegesen hozzájárulniok ama reformok megvalósításához tiltja bár meggyőződésük, de méltányolva a helyzet kényszerét, továbbá az állam szuverenitásának és a nemzeti érdekeknek fontos szempontjait, melyek ama reformokat sürgetik, nem állanak azok útjába, s nem agitálnak ellenök. Ezt a pártot, melyhez a kormánypártból néhányan s a főrendiháznak valószínűleg tetemes töredéke tartozik, lehet a *szó nemesebb* értelmében *konzervatív*-pártnak nevezni.

A harmadik csoport az *ultramontánok* pártja. A katolikus papságon kívül ezekhez tartoznak Zichy Nándor és Eszterházy Miklós Móríc grófok vezérlete alatt azon laikus elemek, melyek *nyiltan és határozottan* lépnek fel a kormány egyházpolitikája ellen és Róma befolyása mellet; ezen párthoz tartoznak a főurak azon reakcionárius elemei is, melyek a régmúlt idők gyászos öröksége gyanánt maradtak reánk, s bár megfogyva és megtörve igen, de teljesen megsemmisülve soha sem voltak.

Veszélyes ezen párt, és — céljaiban részleg, de törekvéseinek hatásában egészen — hazafiatlan. Mind a mellett a politikai morál szempontjából bizonyos tisztességet nem lehet tőlök megtagadni, mert ha nem is valamennyien meggyőződésszerűleg, de legalább *nyiltan* harcolnak álláspontjuk mellett.

Legveszedelmesebb azonban az a párt, mely Apponyi Albert gróf patronátusa alatt a politikai hitehagyottakból verődött össze, mely párttaktikából vallotta s tartatta magát *szabadelvű*-nek, s mely párttaktikából küzd most a szabadelvű eszmék megvalósítása ellen. Ennek a pártnak egy törekvése van: a hatalom elnyerése, egy elve: a politikai hypokrizisnek arczpirulás nélkül való gyakorlása és *minden* eszköznek tekintetnélküli felhasználása, mely céljaihoz közelebb viszi. Legyen az a kormány — melynek hatalmát e párt olyan régen áhitja — bár kik által alakítva, legyen az szabadelvű vagy opportunist, munkáljon az még oly sikerrel az államhatalom megszlárdítása és a nép jólétének emelése körül: ellene van, harcoljon ezen kormány ellen bár ki, Róma vagy Zichy Nándor, bármilyen cimen a közjogi alap, a közigazgatás a vallásügyi reformok vagy a Hentziszobor czimén: mellette van; inzultálja a kormány vagy pártja tagjait bármilyen bár ki, *Asbóth* vagy *Károlyi* Gábor gróf: megtapsolja.

A mint ő maga, úgy sajtója is hazafias frázisokkal és mondva csinált szenzációs hazugságokkal belopja magát a közvélemény pártfogásába, s nyert befolyását — ha kell — képes arra felhasználni, hogy a hatóságok iránti tiszteletét és bizalmát, a szabadság eszményeibe vetett hitét a nagy közönségnek megtéveszsze.

Ezen párt tagjainak magatartása a mostani aktuális kérdésekben a politikai hypokrizis oly mértékével, oly rendszerességgel és oly merészséggel lép föl, mely a magyar közélet annálisaiban pártját hasztalan keresi; soha semmiféle korban, semmiféle magyar párt hozzájuk hasonló eszközökkel nem harcolt; a magyar nemzet hagyományával, a magyar ember temperamentumával homlokegyenest ellenkezik a taktika, melynek szövevényes fufangja s mindamelllett — parlamentben, provincián és sajtóban — egységes, céltudatos keresztül vitele *egyetlen* főre vezethető vissza.

Ezen pártot képezik azok, kik a liberális elveket egyenesen megtagadni nem merik, de támadják kitartóan és rendszeresen azzal, hogy ez elvek megvalósítása *időszertlen*, hogy keresztül vitelükhöz *nincspénz*, hogy a kormány *nem akarja azokat komolyan*, hogy ha akarja is nincs hozzá *elég ereje* stb. Ennek a pártnak a sajtója naponként közöl hazug híreket a kormánynak és a kormány pártjának válságáról, hogy megingassa iránta a bizalmat a parlamentben és azon kívül; fel-fujja a kormánypolitika ellen itt-ott megkísérelt agitációt fontos politikai eseménynyé, hogy megtéveszsze a világot a magyar közvélemény mibenlétééről; belecsempészi hazugságait külföldi lapokba, s úgy nyomja ki a maga hasábjain, hogy saját agyafurt ötleteinek így kölcsönzött és fokozott tekintélye alapján rémitse az országot.

Ilyen szövetkezetnek, ilyen fakciónak ilyen működéséről nemcsak a magyar-de a világhistoria is csak egy példát tud statuálni, azt, amely a jezsuita rend viselt dolgaiból maradt reánk, azon rendéről, melynek vezére éppen ezen rend növendéke.

Ezen párt, mely a nemzeti pártban bírja zömét, de minden más pártból is számít titkon toborzott híveket, ezen *egyedik* nagy politikai párt a valódi, az igazi *jezsuita párt*.

Belföld.

A tótok.

Az egyházpolitikai reformok ellen fel-emelte tiltakozó szavát *Novoti* árvamegye rom kath. község is egészen az *Ugron* Gábor álláspontjára helyezkedik s a polgári házasságnak s a polgári anyakönyvek vezetésének a napirendről való levételét kéri. Hogy a

klerikális izgatás mennyire megzavarta a jámbor árvamegyei novotiai ítélőképességét, szármalmas bizonyosságot tesznek róla tegnap a ház elé terjesztett kérvényüknek e sorai:

„Fájdalmas lélekkel vettük tudomásul, hogy Magyarország parlamentjében divó protestáns, zsidó és szabadkőművesi politikai irány a kath. vallásos meggyőződést annyira kiszorította, hogy ha egy kath. képviselő a kath. érdekek védelmére szót mer emelni, guny tárgyává tétetik. Annyira jutottunk már hogy a parlamentben kath. ügyet védelmezni annyi, mint az embernek magát nevetéssé tenni. Ellenben, ha valami az egyház szentségeit elég illetéktelenül a tisztelt ház bonczasztalára viszi, majdnem valamennyi képviselő siet szolgálni, hogy a bonczolás a kath. egyház kárára s annyira hirhedtté vált szabadkőművesség nagy kárörömére és képmutató viszásságára minél sikeresebben megtörténhessék.“

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tudósítása. —
— március 23.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső b.

Jegyzők: Molnár Antal, Eszterházy Kálmán gr., Bernáth Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Csáky Albin gr. Lukács Béla, Szilágyi Dezső, Fejérváry Géza báró.

Felolvasták és hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Lukács László abrudbányai mandátumát 30 nap alatt nem támadták meg, minek folytán a ház Lukács Lászlót végleg igazolta.

Dániel Ernő előadó betérjeszti a pénzügyi bizottság jelentését a Tisza-szabályozásra vonatkozólag.

Neményi Ambrus betérjeszti a pénzügyi bizottság jelentését az ásványolaj adóra vonatkozólag.

Fenyvessy Ferencz bemutatja a pénzügyi bizottság jelentését a községi és hitfelekezeti népiskolák tanítóinak és tanítónőinek fizetéséről.

Annak idején valamennyit napirendre tűzik.

Következik

a vallás- és közoktatási költségvetés tárgyalása.

A nyugdíjak tételénél.

Horváth Adám az autonomi jogakadémiák, középiskolák és tanító képzők nyugdíj ügyének állapotáról kért felvilágosítást a minisztertől.

Csáky Albin gróf kijelenti, hogy e kérdés rendezése kiváló gondját képezi s már is törvénytérítkezések, amelyek folytán remélhető, hogy ezt a kérdést mentől hamarabb megoldják. (Élénk helyeslés.)

A tételt megszavazták.

A t e m e n e t i k i a d á s o k n á l.

Apponyi Albert gróf utólag támogatja Thaly Kálmánnak és Bánó Józsefnek a protestáns egyháznak segélyezésére vonatkozó kérését. Tulajdonképp azonban Eötvös Károlynak tegnapi beszédére reflektál. Befejezésül a katolikus autonomiáról szólott Eötvös és erről téves nézeteket vallott. Eötvös azt mondta, hogy az 1871-iki katolikus autonomikus geratumot egy keletkező konzervatív párt megakadályozása szempontjából tették félre s hogy ugyanez a veszedelem forog fenn most is. Ez nem egyéb, mint az egész katolikus közönség gyanúsításai lehetnek, mint vannak más felekezetek között, a katolikusok között is olyan áramlatok, melyekre Eötvös hivatkozhatott, de általában a kath. autonomia épen ez áramlatok megsemmisítését czélozza. Reméli, hogy Eötvös megtudja magyarázni beszéde e passzusát, különben kénytelen volna azt visszautasítani. (Helyeslés balfelől.)

Eötvös Károlyt ilyet ő nem mondott s így a föltételes visszautasítás nem helyén való. Meglehet, hogy két órai beszéde végén elvégre nem működik olyan gőzerővel, amint szeretné, de megnézte beszédét és ilyen magyarázatokra nem ad okot. Különben kijelenti, hogy ő az autonómiát minden felekezetre nézve lelke mélyéből óhajtja. Tényleg azonban áll az, amit mondott: Deák az ugynevezett 47-es párttól feltette az állapotokat és ezért tételt félre az utonomia munkálat. De ennek konstatálásában a katolikus közönség gyanúsításáról szó sincs. A katolikusok soha sem álltak más felekezetek mögött a szabadság és egyéb nemzeti ügyek védelmében, de tény, hogy a 17-ik század közepétől kezdve gyakran találkoztunk katolikus emberekkel akik magyarelleues törekvéseket tanusítottak. Apponyi felszólalását ezek folytán, mint indokolatlant, visszautasítja. (Helyeslés.)

Apponyi Albert gr. megjegyzi, minthogy Eötvös az ő felszólalását indokolatlanul mondja, hogy szóló aggályait pártkülönbség nélkül osztották, még Eötvös pártjából is. Ő nem keresett összeütközést Eötvössel, de alkalmat adott rá, hogy Eötvös homályos szavait tisztázza. A közvéleményre bizza annak megbírálását, hogy ez a felszólalás mennyiben volt indokolt, vagy indokolatlan. (Helyeslés balfelől.)

Eötvös Károly köszöni ezt a magyarázatot, de megjegyzi, hogy a helyes intenziók föltétele nem csak egyes pártok kiváltsága. (Derűtség.)

A tételt megszavazták.

A klassika-filológiai enciclopedia tételénél

Mérey Lajos az idegen szavak indokolatlan használatára szólalt föl s kéri a minisztert, hogy ennek végre valahára hágjon a nyakára. Eötvösnek azt feleli a reakcionális pártra nézve, hogy ilyen párt alakulásra volt alkalom, de azt épen a katolikusok a leghatározottabban visszautasították és erre egyáltalán nincs talaj a jövőben sem. Ezt tartotta szükségesnek elmondani. (Helyeslés.)

Madarász József mint függetlenség: ember, szintén óhajtja, hogy a katolikus önkormányzat mentől hamarabb létesüljön, mert ő ettől csak jót vár. (Helyeslés.)

A tételt megszavazták.

A közoktatásügyi jelentés tárgyalásánál felszólalt

Schwarcz Gyula is utal arra, hogy ezzel a vita folyamán vajmi keveset foglalkoztak, ami érthető, mert hát ennél a tárczánál — egyházpolitikáról beszélt mindenki. Reméli, pártkülönbség nélkül fogják majd megszavazni, azokat a nagyobb tételeket, amelyeket jövőre a közoktatás érdekében kérni fognak. (Helyeslés.)

Madarász József konstatálja, hogy a nagyobb költséget a kulturális czélokra készségeggel meg fogja szavazni minden képviselő, sőt ha a kormány azt nem kéri, szóló pártja fogja majd proponálni. Kéri a minisztert, hogy még több gondot fordítson a magyar nyelv elsajátítására. (Helyeslés.)

A vitát bezárták s mintán befejezték a tárcza költségvetését. (Hosszas zajos éljenzés. Számosan sietnek Csáky Albin grófhöz és üdvözlik.)

Öt perc szünet volt, mely után következett

az igazságügyi költségvetés.

Latkóczy Imre előadó elfogadásra ajánlotta a költségvetést. Röviden utal az igazságügyi kormány működésére s ennek során köszönet mond az igazságügyi kormányának, első sorban pedig magának a miniszternek, amire teljes mértékben rá is szolgált avval a nagy munkával, melyet egyrészt e tekintetben már végzett és mely még most folyamatban van. Fölsorolja a már kodifikált kérdéseket, ezeket pedig a jelenleg munkában levő kodifikációkat, amelyek között első rangú helyen áll a házassági jog kodifikálása. Kéri a házat, hogy a költségvetést fogadja el. (Helyeslés jobbfelől.)

Komjáthy Béla kritizálja a kormány igazságügyi politikáját. Azt tartja, hogy az ígéretek közül igen keveset váltottak be. A polgári eljárást már közel huszonegy éve ígérték: az igazságügyminiszter tehetsége erős kritikája reményt nyújtott arra, hogy ez az ígértet végre megvalósul. A bíróság nem is hozhat helyes ítéletet mindaddig, míg ilyen ingatag a polgári törvényhozásunk. Sürgeti a bünvádi eljárás reformját, mert az védi az embernek életét, vagyonát.

Mandel Pál: Es szabadságát.

TÁRCSA.

— Március 24. —

Vizit a harmadik emeleten.

— Francziából. —

A gróf ur kezdett boszankodni. Hogy is ne! Egy haszontalan kis fruska, egy varróleány még ellent mer neki állani. Igen és épen neki, a hódító ifjunak, a félelmes párbajhősnek, a dugszdag mágnásnak! Hiába minden legkisebb lépés is a közeledésre, ha az mindig ugyanannyit halad hátrafelé. Szépsége nem hat reá párbajainak hirneve nem telemliti meg, pénze nem kell neki.

A gróf urnak észébe jutott anyjának szavai, ki midőn észrevette, hogy a gróf ur tulságosan érdeklődik nővérenek most készülő kelegyéje iránt s ez érdeklődés jussán gyakran szóba ereszkedik a varróleányokkal, főképp a kis Emmivel, a leánya lakonikus feleletein boszankodó fiatal embernek csak annyit vetett oda, hogy: „nem minden varróleány egyforma!“

— Hátha csakugyan erélyes? — fontolgatja most magában.

— Ejh, varróleány és erélyes? Ilyet is csak a mama tud képzelni. S ha százszor az is...

... Mérgesen dobta el a csak imént meggyújtott cigarettet s becsengette az inast.

— Parancsol, gróf ur!

— Fogass be!

Az inas távozott s nemsokára hallatszott a

lovak s a kocsi dübörgése, amint a fogat a kapu alá hajtott, a gróf ur lesietett s rákiáltott a kocsisra.

— Hajts a méltóságos asszony divaturnőjébe, te tudot hol van.

A gróf ur beült s a fogat kirobogott. Pár perc múlva megálltak egy fényes divaturnő üzet előtt. A gróf ur besietett és tettett közönyvel tudakozódott a kis Emmi lakásáról. A kérdezett olyan arczeal, mintha azt mondanák. „No hiszen jó helyen kutatsz!“ felelte:

— Rue de St. José 52. szám. De most nincs otthon, mert mikor ő méltóságánál elvégezte a munkát, máshová megy dolgozni.

— Nem baj; köszönöm!

A gróf ur megparancsolta kocsisának, hogy hajtson a Rue de St. José 52. számú ház elé. A kocsis megvakarta a füle tövét, közibe vágott a lovaknak s elindult keresni a kívánt helyet, gondolván, hogy majd csak ráakad egyszer.

Egy óra hosszat bolyongtak a külváros zug utcaiban, míg végre megálltak egy rozoga három emeletes ház kapuja előtt, melynek ócska csengetyű vasát az inas a gróf ur rendeletére elkezdte rémségesen rángatni.

Nemsokára megjelent egy mormogó házi szörny, a házmesterné s kinyitva a kaput, nem kis meglepetéssel bánt az uri fogatra.

— Lakik itt egy Emmi nevű varróleány? kérdi a gróf.

— Igen kérem.

— Hol?

— A harmadik emeleten az udvar felé a sarokban. A hátulsi lépcsőn tessék felmenni, magyarázta a jól megtermett asszonyosság.

A gróf ur kiugrott kocsijából és neki indult egy szük, meredek lépcsőnek. Szerencsésen feljutott, csak az a gondolat okozott neki egy kis bánatot, hogy miért kell neki egy haszontalan kis kalandért három emeletet mászni, hogy máskor efféle sokkal kevesebb fáradságba, az igaz, hogy több pénzbe került. De hát mi neki a pénz.

Izgatottan kopogtatott a repedezett, alacsony faajtón, melynek hasadékaiban gyenge világosság szűrődött keresztül.

Kopogtatására egy vékony hangocska felelt.

— Ki az? Szabad!

A gróf ur belépett. A nyitott kályhában égő fadarab fényénél két szép angyalarczu, kékszemű leánykát látott maga előtt.

Pár másodpercig zavartan álltak mindhárman. Végre a nagyobb leánya törte meg a csendet.

— Kit tetszik keresni?

— Emmi kisasszony nincs itthon?

— Nincs, még munkában van. Egy óra múlva jön haza.

A gróf ur ellenállhatatlan vágyat érzett a gyermekekkel beszédbe ereszkedni.

— Megvárom, míg hazajön, szólt határozottan.

— Tessék helyet foglalni! — kínálta a nagyobb s egy széket tolt a kályha mellé.

A gróf ur leült.

— Kicsoda maga, kérdé a kisebbik, miu-

Neuthaler Lajos: És a szüzdohányt.
Komjáthy Béla: Felsorolja, hogy hányféle eljárás van ma Magyarországon. Már az eljárás Fiumében, már Erdélyben, már a polgárosított határörvidéken. Fejtegeti, hogy mennyi visszasság van a végtárgyalásoknál. A jegyzőkönyvet olyan ember veszi fel, a ki nem tudja, hogy mi a lényeges. Szeretné tudni, hogy az új bünvádi eljárásban egyenlő hely fogja-e megilletni a vádat és a védelmet, mert mindaddig igazságosan szervezve a tárgyalás nem lesz. A költségvetést nem fogadja el.

Boda Vilmos: A román birodalom...
Polonyi Géza: Nem jó most a románról beszélni.

Boda Vilmos: A román birodalom nagyon kevés ideig volt abban a helyzetben, hogy ne kodifikálta volna törvényeit. Azt mondják, hogy a kodifikálás azért nem halad előre, mert a miniszter mindent maga akar megcsinálni. Ezt pedig emberi erő nem képes. Elismeréssel adózik a miniszternek azért, hogy a szóbeliség és a közvetlenség elveire fektette az igazságszolgáltatást.

Budapest, márczius 23. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Boda beszéde után megejtették a választásokat némely bizottsági tagságra. Elhatározták, hogy holnaptól április 5-ig a ház nem ülésezik. Holnap folytatják az igazságügyi vitát.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 769.5 mm., délután 2 órakor 765.3 mm. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor C° - 0.0, délután 2 órakor C° + 6.9. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor N. 1, délután 2 órakor EN. 5. **Felhőzet:** reggel borult, délután borult. **Csapadék** az utóbbi 24 órában: hópelyhek.

Időjóslás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Márczius 24. —

Derült. — Száraz. — Éjjel fagy. — Hőemelkedés.

Mortara, Novarra.

— Emléktűnap a várban. —

Mint minden évben, úgy az idén is a szokásos fénnelyt ülte meg házi ezredünk az 1849. évi márczius 21-én és 23-án Mortara és Novara mellett vívott győzelmes csaták emléknapját. Tudvalevőleg a 33. gyalogezred 2 zászlóalja döntötte el a két csata kimenetelét, a mennyiben rettenhetlen bátorsággal ostromolta meg 21-én Mortarát és 23-án Novara városát s előbbi bevételére foglyul ejtett 60 tisztet,

2000 katonát; s azonkívül el foglalt az olaszoktól még 6 ágyut.

Tegnapelőtt szerdán este az ünnepély előestéjén nagy zenés takarodó volt a várban; tegnap reggeli 6 órakor pedig ébresztő.

Délelőtt háromnegyed 9-kor vonult fel az ezred **Karrer Károly** lovag őrnagy parancsnoksága alatt a templomterre, melynek északi oldalán egy sátor volt felállítva zászlókkal izlélesen diszítve. A hűvös időre való tekintettel a csapatok köpenyben vonultak fel.

Kévvél 9 óra előtt kürtjel jelezte a zászló, majd pedig a várparancsnok **Csikós Alajos** ezredes megérkezett, ki a szabadságon levő **Kallivoda József** tábornok helyett vezeti a várparancsnoksági teendőket.

Az ezred megszemlélése után 9 órakor kezdetét vette a **Niedermaier A.** katonalelkész által czelebrált tábori mise, mely alatt a 33. gyalogezred zenekara játszott egyházi dalokat.

Körölbélül háromnegyed 10 óra lehetett, mire a mise véget ért. **Csikós Alajos** ezredes azután beszédet intézett az ezredhez, melyben a nap jelentőségét méltatta. Buzdította az ezredet a dicső elődök fényes példáinak követésére s beszédje végén ha egykor a legfelsőbb hadur parancsa az ezredet a csatáttérszólítandja, úgy vitézül fognak tudni harcolni, s ha kell meg is halni, s ezáltal a dicső elődök méltó utódjainak fognak bizonyulni. Az ezredes e beszédet **Rónay Kornél** százados magyarul, **John Fenakie** pedig oláh nyelven tolmácsolta.

Hauslich D. főhadnagy segédtiszt most felolvasta az útközben elesettek neveit, valamint azokat is, kik magukat kitüntették. Ezután szózatot adott az ezred egykori tulajdonosa **Gyulai Ferencz** gróf által e nap emlékére tett alapítvány kamatai jó magaviseletű altiszt legénység között. **Mayer Ede** és **Lenkovich N.** őrmesterek egyenkint 25 frtot, **Geisz Mátyás** őrzető 15 frtot és 3 közember egyenkint 5—5 frtot kaptak az alapító levél rendelkezéséhez képest ezüstben.

Azután az ezred eldefilírozott **Csikós Alajos** ezredes előtt s ezzel az ünnepély hivatalos része véget ért.

Délben a legénység vendégléteztetett meg; a rendes menázsín kívül még pecsenyét és bort is kapott.

A tisztikar fél 1 órakor gyűlt össze a tisztikaszinó nagy termében bankettre, melyre megjelent **Fábián László** főispán is és több notabilitás. Ez első toasztot, **Csikós Alajos** ezredes mondotta Ő Felségére. Lelkes eljenzés hangzott fel, szavai végeztével, mely ismétlődött akkor, midőn **Albrecht főherceget** éllette, kinek hadosztályához ezredünk 1849-ben tartozott s kinek vezénylete alatt vívatott meg a győzelmes két csata.

Délután 3 órakor a vár diszterén a zene-

kar ténzenét adott, s megkezdődtek a bakamulatságok, melyek állottak különböző versenyekből, jellemes felvonulásokból. Volt ott látható a mikádó bevonulása, népfelkelők, török, szerezsen és arabs katonák: azután mindenféle nemzetiségű jelmezű paraszt, csoportok, cigányok stb.

A baka furranggal kieszelt különböző tréfák, s hunczutkodásokon a városból nagy számmal beözönlött közönség jóízűeket nevetett. Bár a hűvös idő sokakat tartott vissza a kirándulástól, de a kik kimentek a várba, egy kellemesen töltött délután emlékével távoztak onnan.

Vizjelzés.

1893. évi márczius hó 23-án reggel 8 órakor észlelt hőmérsék. időjárás, vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérsék. C°	Időjárás	Vizállás	
			csztimétr.	
Maros	Branyicska	+ 1°	borult	+ 118
"	Arad	+ 3°	felhős	+ 32
"	Makó	+ 2°	felhős	+ 120
Tisza	Szeged	+ 1°	felhős	+ 606
3-as Körös	Gyoma	+ 1°	felhős	+ 559

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
 A - jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
 Arad, 1893. márczius 23.

A m. kir. folyamamérnöki hivatal.

H I R E K.

Márczius 24. Péntek. Róm. kath. naptár: G. F. sz. — Protestáns naptár: G. F. sz. — Görög-keleti naptár (márczius 12.): Theophan. — A nap két 5 óra 56 perczkor, nyugszik 6 óra 17 perczkor.

Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Márczius 25. Az aradi polgári nőegylet thea-estélye és táncvizigalma (Fehér kereszt.)

Márczius 25. Az aradi ipartestület közgyűlése délelőtt 10 órakor (Iparosház.)

Márczius 25. Az aradi dalegylet hangversenye és táncvizigalma Lippán (József főherceg szálloda.)

Márczius 26. A kereskedő ifjak közművelődési körének közgyűlése.

Márczius 26. Az aradmegyei hitelegylet közgyűlése délelőtt 10 órakor (Gazdasági Takarékpénztár.)

Márczius 26. Az ipartestületi betegsegélyző pénztár kiküldötteinek közgyűlése délelőtt 10 órakor (Iparosház.)

Márczius 26. Az aradi kerületi betegsegélyző pénztár közgyűlési kiküldötteinek megválasztása délelőtt 9 órakor (Városháza.)

Márczius 31. Az aradmegyei községi és körjegyzők közgyűlése.

— **Személyi hírek.** **Kallivoda József** lovag, tábornok, aradi várparancsnok szabadságra utazott, távollétében **Csikós ezredes** helyettesíti. — **Szatmáry Gyula** alispán a világi sorozásról hazaérkezett.

— **A hivatalos lapból.** A király lovag **Schönholtz Ferencz** törvényszéki elnököt, a horvát szlapon báni táblához másodalelnökké; **Urbáni József**, **Milankovich Dávid**, **Albrecht János**, **Florschütz József** és dr **Mikucic Imre** báni táblai ülnököket pedig a horvát-szlapon hétszemélyes táblához ülnökké nevezte ki.

— **Stverteczky Elek** kitüntetés. Szép és méltán megérdemelt kitüntetés érte **Stverteczky Elek**et, az aradi kir. jószágigazgatóság titkárját, a helyi társadalom egyik kedvencz tagját. Mint a hivatalos lap tegnapi számában olvassuk, Ő felsége a pénzügyi tanácsosi címet és jelleget adományozta neki. Az erre vonatkozó legfelsőbb kézirat így hangzik:

A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott magyar miniszterelnök előterjesztésére **Stverteczky Elek** aradi jószágigazgatósági titkárnak, a pénzügyi tanácsosi címet és jelleget díjmentesen adományozom. Kelt Territetben, 1893. évi márczius hó 6-án. **Ferencz József** s. k. **Wekerle Sándor**, s. k.

— **Az igazságügyi palota.** Mint már megírtuk, Aradváros tanácsa az aradi vár műszaki igazgatóságának megkeresésére bizottságot küldött ki, hogy állapítsa meg, vajjon a törvénykezési és fogházépület részére felajánlott telek mennyiben esik bele a vár lőtárolába. A bizottság tegnap délután ejtette meg a helyszini szemlét, melyen **Parocz István** tanácsos elnöklte alatt a város részéről **Virág Lajos** főmérnök, államépítészeti hivatal részéről **Pálffy József** kir. főmérnök és a vár műszaki igazgatósága részéről egy kapitány

tán a gróf ur összes hozzáférhető kabátgombját tiszteletteljesen, de alaposan körülvizsgálta. Ugy-e maga nem rossz ember?

A gróf ur zavartan bámulta a kicsit. Mért nézi ez őt rossz embernek. A nagyobbik mentegetni kezdte hugát.

— Bizonyosan azért kérdezte, mert a házmester néni egyszer azt mondta, hogy sok rossz ember van, a ki az olyan kedves lányokat, mint a mi Emmi nénénk, bántani szeretné.

— Pedig a házmester néni nagyon okos, — pótolta a kis apróság.

A gróf ur kezdte a thémát kellemetlennek találni.

— Sokat dolgozik a ti Emmi nénétek? — kérdé.

— Oh igen, egész nap, csak este jön haza.

— Ebédet a házmester néninél eszünk, — vágott közbe a kicsi.

— Hát sokat keres Emmi?

— Bizony keveset — sóhajtott föl a nagyobbik.

— Sokszor nem is vacsorálunk, tudja, mert nincs pénzünk, nem jól fizetik a munkánkat — bölcsekedett huga.

— Hát te is dolgozol kis leány?

— Most nem, de majd fogok.

— Van anyátok?

— Meghalt.

— Nincs gazdag rokonotok, aki segítene?

— kérdezte a gróf — hogy már kérdezzen valamit.

— Van egy, de annak nem kellünk! —

mondák a leánykák unisono s a kicsinynek

köny gyűlt a szemébe, mely végig pergett rózsás arczocskáján.

— Azt mondja, nem kellünk neki, takarodjunk — folytatá siránkozó hangon.

A gróf ur úgy érezte, mintha a kis angyal könyccseppje nem a durva deszkapadlóra, hanem az ő szívére esett volna s elkezdte volna olvasztani azt a jégkérget, mit az élet ridegsége fagyasztott reá.

A gróf urnak egy gondolata jött.

— Azért jöttem kicsikék, hogy attól a rokontól sok pénzt hozzak nektek, aki titeket ezentul szeretni fog.

Reszkető kézzel, mintha félt volna, hogy hazugságán rajta kapják, kiüríté tárczája tartalmát az asztalra.

A leánykák rémült, meredt tekintettel nézték a bankjegy csomót.

A gróf hirtelen felkapta a kicsit, megcsókolta a piros ajkacskáját, vette kalapját és távozott, hevesen csapva be maga után az ajtót.

A lépcsőn léptek zaját hallá. Megállt a lépcsőház egy sötét zugában s várta az érkezőt. Emmi volt. A gróf ur ijedten huzta össze magát, hogy a leány ne vegye észre. Nem is vett az észre semmit, sietett övéihez.

Nemsokára nyílt az ajtó s hallatszott a gyermekek kotyogása, kik érkező nénjüknek nagy gyorsasággal ujságotak el mindent.

A gróf ur pedig azon gondolkodott, hogy tulajdonképpen — miért is bujt ő el a leány elől...

voltak. A bizottság megállapította, hogy a telek a Nagyköruti oldalon 76, az Eötvös utcái oldalon pedig 70 méterrel esik belül a vár lőtávonalán. E megállapítás után a műszaki igazgatóság képviselője kijelentette, hogy a várvédelem tekintetében kibocsájtott s ma is fennálló hadügyminiszteri rendeletek értelmében a lőtávonalon belül építkezők — ha azt a várvédelmi követelmények megkívánják — kötelesek az építményt saját költségükön lebontani, vagy annak lerombolását tűrni, a nélkül, hogy abból kifolyólag a katonai kincstárral szemben bármi néven nevezendő kártérítési követeléshez volna joguk. Hogy most, — a midőn már az aradi vár erőd jellege tényleg kaszárnyajellegé alakult, — beállhat-e a lerombolás elrendelésének lehetősége, arra nézve csak a közös hadügyminiszterium nyilatkozhat. A bizottság jelentését betérjeszti a mai tanácsülés elé, melyből a szemle eredményét tárgyaló átiratot intéznek a vár műszaki igazgatóságához, mely utóbbi pedig felterjesztést tesz a közös hadügyminiszteriumhoz. Annyi tény, hogy míg a hadügyminiszterium válasza meg nem érkezik, nem teszik le az igazságügyi palota alapját Aradon.

— **Tanácsülés.** Aradváros tanácsa a hoi-napi ünnepre való tekintettel rendes heti ülését ma délelőtt 10 órakor tartja meg.

— **A borossebes-menyházi vasút.** A Boros-Sebestől Menyházaig vezetendő helyi érdekű gőzmozdonyu vasut engedélyokiratát tegnapi számában kezdi meg közölni a „Budapesti Közlöny“. Ezen engedélyokirat erejénél fogva gr. W e n k h e i m Frigyes engedélyt kap és kötelezettséget vállal arra, hogy az aradi és csanádi egyesült vasutak Borossebes-Butyin állomásától Menyházaig vezetendő helyi érdekű gőzmozdonyu vasutat kikötött feltételek alatt megépítse, és azt a jelen engedélyokirat hatályának tartama alatt szakadatlanul tüzletben tartsa. Az engedélyokmányból érdekesnek tartjuk a következő részleteket ismertetni.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak Borossebes-Butyin állomásához való csatlakozás és az ennek folytán szükséges új építkezések és átalakítások eszközölése, valamint a csatlakozási állomásnak közös használata iránt az engedélyes az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatóságával, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter előző jóváhagyásának fentartása mellett, egyezsége lépni köteles. A csatlakozás, illetve közös használatra való berendezés folytán a csatlakozási közös állomáson szükségessé váló új építkezések és átalakítások költségeit az engedélyes az építési tőkéből fedezni tartozik. Az engedélyezett vasut megépítéséhez és tüzleti megfelelő berendezéséhez szükséges tényleges tőke 330,000 frtban állapítatik meg, mely tőkéből forgalmi eszközök beszerzésére az engedélyes 93,000 forintot tartozik fordítani. Az ezen tényleges tőkének beszerzésére szükséges névleges összeget (alaptőke) a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a pénzügyi m. kir. miniszterrel egyetértőleg állapítja meg. Ugyancsak a tényleges tőkéből 5000 frt készpénzben, kihasítandó, s s mint tartalék külön kezelendő. Ezen tartaléktőke csakis a kereskedelemügyi m. kir. minisztertől esetenként előzetesen kikérendő engedély alapján lesz felhasználható. A társaság székhelye Boros-Sebes vagy Budapest, s hivatalos ügykezelési nyelve kizárólag a magyar.

— **Kemény Mihály utódja.** Mint halljuk, Csanád megye nyugalomba lépett kir. tanfelügyelője, K e m é n y Mihály helyébe valószínűleg N e m é n y Imrét, az újpesti polgári leányiskola igazgatóját fogják kinevezni.

— **Közegészségügyi reformok.** A belügyminiszterium közegészségügyi osztályában sorányon dolgoznak a reformmunkálatokon. A munkálatokat dr. C h i z e r Kornél, az osztály új főnöke vezeti. Terv szerint a hatósági orvosoknak teljeskörű elhivatásuk lesz, a kör- és járásorvosok intézménye pedig egybefoglaltatik. Az új egészségügyi kerületek, illetőleg körök kisebbek lesznek s az új körorvosok három rangosztályba soroztatnak.

— **Gyógyszertár-engedélyezés.** A belügyminiszter V á l y Béla okl. gyógyszerésznek megengedte, hogy Z e r i n d községben gyógyszertárt állítson fel.

— **Új ügyvéd.** G e s z t i Armin dr., az aradi fiatalság egyik kedvelt tagja, mint értesülünk, tegnap a budapesti egyetemen fényes sikerrel letette az ügyvédi vizsgálatot. Gratulálunk hozzá.

— **A kolera ellen.** Aradváros rendőrsége a kolera elleni védekezés tárgyában érkezett belügyminiszteri rendelet intenczióihoz híven széles körű intézkedéseket tett a közegészségügyi és köztisztaságügyi követelmények pontos betartása érdekében. Az utasítások végrehajtását a kerületi biztosok őrzik ellen. A tisztifőorvosi hivatal megkeresésére valamennyi aradi gyakorló orvos késznek nyilatkozott — szükség esetén — járványorvosi működésre.

— **Ujonzállitás.** A világo si járásban tegnap fejezték be az ujonzállítást s eredménye a következő: Feihiva volt összesen 517 hadköteles. Ezek közül besoroztatott az ujonzajutalékra és pedig végleges beosztással a hadsereghez 1, az ajánlás és beosztás fentartásával 62 s az ajánlás fentartásával a honvédséghez 14 összesen 77. Besoroztatott továbbá a póttartalékba és pedig családfentartó kedvezményei 3, mint öröklött mezei gazdaság birtokosa 1, mint kevésbé alkalmas 13, s a honvédséghez beosztva 5 összesen 22. — Hadi szolgálatra alkalmatlannak találtatott és korosztályába visszahelyeztetett 234. fegyverképtelennek osztályoztatott 114, végkép alkalmatlannak találtatott 6, s egyéb okból töröltetett 9. Felülvizsgálatra küldetett 6, kórházba utasított 3, s távol maradt 46.

— **A Wittmann-helyiség új gazdája.** Mint lapunk tegnapi számában jeleztük, W i t t m a n n Károly jőnevű sörcsarnok tulajdonos Budapestre költözik. Most mint értesülünk — már van is új gazdája a helyiségnek, L i n n e b e r g József a régi népszerű főpinczér személyében, ki az üzletet már április hó 1-én átveszi.

— **Monstre választás.** Az aradi kerületi betegsegélyező pénztár tagjai monstre választást iognak megejteni vasárnap délelőtt a városháza kistermében. Nem kevesebbről van szó, mint s z é z h a t v a n k é t küldött megválasztásáról. A küldöttek egy harmada a munkaadók, két harmada pedig az alkalmazzottak csoportjából választatik.

— **A szomszéd megyéből.** Békésvármegye törvényhatósága — mint nekünk írják — április hónap 7-én rendkívüli közgyűlést fog tartani, melyben napirendre kerül ugy Budapest fővárosának, mint Somogyvármegye törvényhatóságának a kormány e g y h á z p o l i t i k á j á t támogató felirata. A közgyűlés iránt rendkívül nagy az érdeklődés. Ugyancsak ebben a közgyűlésben fogják tárgyalni azt is, hogy a most épülő s z a r v a s - m e z ő h e g y e s i v a s u t költségeinek fedezésére megszavazott 400,000 forintos kölcsönt, melyik pénztárnál vegyék fel.

— **Összeesett — meghalt.** Szórol-szóra így történt ez M o n d o r l a k o n — írja levelezőnk — hol K o v á c s Mitru cigányember lakott. Már régebb idő óta mutatkoztak rajta a tüdővész kétségtelen jelei, ebből azonban közeli végét senki sem sejtette. Tegnapelőtt reggel azt az álhirt vette valakitől, hogy a felesége megs ökött. Felgerjedve kérdé:

— Merre?!

— Szabadhely felé!

Mint a villám oly gyorsan iramodott a jelzet irányban, azonban alig futott pár száz lépést, hirtelen melléhez kapott, s szó nélkül esett össze. Mire a körülötte ievők oda siettek, már m e g v o l t h a l v a. Az esetről azonnal értesítették a központi főszolgabírói hivatalt, mely a bonczjegyzőkönyv felvételére I n s t i t ó r i s István dr. járási főorvost küldte ki. Az orvosi jelentés szerint K o v á c s h a l á l á t t ü d ő s z é l h ü d é s o k o z t a. Ama hirtől pedig, hogy a felesége megszökött volna, egy s ó sem igaz.

— **Egy új pénztintézet.** B.-Csabáról írják lapunknak, hogy az ottani társadalomnak elő-

kelő tagjai között mozgáson indult meg egy új pénztintézet létesítése ügyében. A pénztintézet tervezete, alapszabályai már elkészültek, s az alapítók a napokban a felhívást is közzé fogják tenni a részvények aláírására. A pénztintézet neve „Békésmegyei gazdasági Takarékpénztár“ lesz; alaptőkéje 200,000 frtra tervezetik. Az alapítók lesznek B e l i c z e y István, S z a l a y József, R o s e n t h a l Ignác, S o h á r Kálmán, F á b r y Károly, F á y Samu dr., Z s i l i n s z k y Endre dr.

— **Tűz a megyében.** Z i m á n k ö z ő n tegnapelőtt délelőtt hirtelen tűz ütött ki a kaszálón, s az ott felállított 14 kazal szalma teljesen leégett. Mentési kísérleteket nem is tettek, miután a hősegtől a tüzhöz közeledni is alig lehetett. Az összes kár 172 frtra rug. A káros G y e r t v a i Márton odaváló lakos, már jelentkezett is a biztosítási intézetnél az illetékes összeg felvételéért, miután a készlet biztosítva volt. A tűz keletkezésének oka ismeretlen, de — mint ottani levelezőnk írja — valószínűleg vigyázatlanságból származott.

— **Köszönetnyilvánítás.** Özv. gyoroki A n d r é n y i Kálmán szül. W e i l Mária urnő az első aradi betegsegélyező és temetkezési egyletnek 10 forintot adományozott, mely nemeslelkű adományért halás köszönetet mond. K o h n S. N. elnök. — Özv. gyoroki A n d r é n y i Kálmán urnő az „Aradi kereskedői ifjak betegsegélyező egylet“nek 20 frtot adományozván, ezen nemeslelkű adományért ez uton is halás köszönetet mond az elnökség.

— **Jelentkezések az ovodába.** A tavaszi munkaidő közeledtével az isholaszék alig győzi fogadni az ovodai ingyenes felvételért folyamodó szegény szülők jelentkezéseit.

— **Egy ezred zászlószentelési ünnepélye.** A Sergius Alexandrovits orosz nagyherceg nevét viselő 101. ezred, mely a 37, 39, 46 és 52-ik ezred egy-egy zászlóaljából alakított, s melynek kiegészítő kerülete egész Békésmegye, Csongrád és Csanád megye két-két járásában van — mint nekünk írják — még nem bir zászlóval. Az ezrednek törzskara augusztus hóban óhajtja megtartani zászlószentelési ünnepélyét új állomáshelyén, Nagyváradon. A zászlóanyai tisztre W e n c k h e i m Frigyes grófnét kérte fel az ezred tisztkara.

— **A polgári házasság ellen.** Az aradi zöldségpiacson tegnap egy lelkes apostolunk akadt a polgári házasság ellenségeinek S z t a r e s z Mária aradi leányzó személyében. Kibontott, zilált hajjal, hiányos ruhában, zavaros szemekkel állott fel a vértanuszobor talapzatára s onnan szidta a polgári házasságot és a papokat. Hallgatósága előtt a polgári házasságot elég érthető modorban illusztrálni is igyekezett. A rendőrség beleszólt az agitációba, az orvosok pedig a női apostolon az örült kétségtelen jeleit konstatálták.

— **Battonyai hírek.** V i z s g á l a t. Hervay Kálmán főszolgabíró megindította Nenad András bíró ellen a hivatalos vizsgálatot az ellene emelt azon vád miatt, mintha a bíró a magyarságot nyilvános helyen megsértette volna — V e s z e t t e b. Ifj. Farkas József battonyai tanácsján egy kóbor veszett eb az ott szolgáló Lukács János kanászfiut több helyen megmárt. A fiut gyógykezelés végett a budapesti Pasteur-féle intézetbe küldötték. — G y a n u s l ó. Plaukity Lása battonyai kupez egy gyanus lovat vett Imre Mátyás dombegyházi lakostól s daczára a szigorú tilalomnak, ezen lovat vizsgálat végett Mezöhegyesre vitték, hol az azonnal leszurattott, felbonczoltatván és takonykórban szenvedőnek találtatott. Könnymű eljárásukért majd az első foku állategészségügyi hatóság fogja őket felelősségre vonni.

— **Pályázatok.** Az alsó-lendvai m. kir. jbiróságnál aljegyzői állás 2 h. a. — A csákovai kir. járásbiróságnál segédszolgai állás 4 h. a. — A topánfalvi kir. jbiróságnál aljegyzői állás 2 h. a. — A brassói kir. törvényszéknél irnoki állás 2 h. a. — A fogarasi kir. járásbiróságnál járásbirói állás 2 h. a.

— **Apró hírek.** A d é s i királyi járásbiróságnál tárgyalás alatt egy deési ügyvéd s egy ügynök összeszólalkoztak és esernyőkkel csunyan elverték egymást. A verekedőket a teremszolgák választották el egymástól. — R e m e t é n Dobosán Helén 38 éves asszony lakásán felakasztotta magát. Tettének oka gyógyíthatlan betegség volt. — K a n a k községben Jung Erzsébet édes anyjának és egy Heé Zsuzsanna nevű asszonynak a segítségével megölte újszülött gyermekét. A bűntény kiderült s mindhármat letartóztatták. — B r ü n n b e n egy Wozela Rikárd nevű tizen-

két éves fiu, mert rossz iskolai bizonyítványt kapott a vonat elé vetette magát és szörnyet halt.

H y m e n.

Rónay László, zombori nagybirtokos és tartalékos huszárhadnagy tegnapielőtt vezette oltárhoz budafalvi Vermees Kamillát, Vermees Béla orsz. képviselő testvérét. Násznagyok voltak: Rónay Alajos és Rónay István; nyoszolyóleányok: Rónay Dezső és Dóra (Aradról), Vermees Ella és Miczi; vőfélyek: Voinicsov Oszkár, Rohonczy Lőrincz, Rónay Ernő, Rónay Lajos.

Gyászrovat.

Ambrózy Emil az aradon is jól ismert szegedi, 5-ik honvédezzredbeli főhadnagy — mint lapunknak távirják — Nagykikindán a sorozó bizottság ülésén hirtelen, váratlanul rosszul lett és meghalt. A csodálatos haláleset miatt holttestét felboncolják.

Morelli Lajos elhunytával több aradi család gyászát tudatja az alábbi gyászjelentés: Morelli Lajosné szül. Gebhart Paula mint hitvestárs, Morelli Ferike mint fiu, özv. Gebhart Julia mint anyós, Morelli Ferencz és neje szül. Sáfár Erzsébet, Morelli Gusztáv és neje szül. Wild Anna, dr. Morelli Károly, özv. Ferenczy Ferenczné szül. Morelli Matild mint testvérek, illetőleg sógornők, Gebhart István, Eckhart Ede és neje szül. Gebhart Teréz, Moess Károly és neje szül. Gebhart Mariska mint sógorok és sógornők, saját és az összes rokonság nevében fájdalomtól sújtott szívvel jelentik, hogy szeretett felejthetetlen férje, illetőleg édesatyja, testvérük és sógoruk Morelli Lajos a cs. kir. dunagőzhajózási társaság nyug. ellenőre, m. kir. honv. hadnagy sz. k. v. e hó 19-én délután 1 órakor, 40 éves korában hosszas szenvedés után az Urban jobblétre szenderült. A boldogultnak hült tetemei e hó 21-én délután fél 5 órakor fognak a kerepesi-uti temető halottas házában a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és az ugyanazon temetőben lévő családi sírboltba örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent miseáldozat az elhunytnak lelki üdvéért e hó 22-én délelőtt fél 9 órakor, fog a ferenczrendi atyák belvárosi templomában az Urnak bemutatni. Budapest, 1893. márczius 19-én. Nyugodjék békével!

Kis halott. Keresztes Akos és neje szül. Wertheimer Irén a saját és gyermekük Margit, ugy számos rokonaik nevében is féjdalmas szívvel jelentik, forrón szeretet gyermekük, illetőleg testvére és rokonuk. A ndorkának, f. évi márczius hó 22-én, két hónapos korában történt gyászos elhunytát. A drága gyermek hült tetemei f. é. márczius hó 23-án. d. u. 4 órakor fognak Hunyadi-utca 1. sz. házból a helybeli róm. kath. sirkertbe örök nyugalomra helyezni. Arad, 1893. márczius 23. Aldás és béke hamvaira!

Egyletek, Társulatok.

— Armentesítő társulati ülés. A körös tiszamárosi armentesítő és belvizszabályozó társulat gr. Károlyi Tibor elnöke alatt szentesen e hó 28-án központi választmányi ülést tart. A tárgysorozatban benne foglalatik a társulat legyelmi választmányának újalakítása is.

— A Kölcsey-Fgyesület könyvtára pénteken márczius 24-én délelőtt 11—12 óra között újrva lesz.

Mulatságok.

— A nőegylet estélye. A polgári nőegylet jótékonycélu theaestélye iránt nagy az érdeklődés. Közkívánatra a karzatot is kiadták a közönség részére — ide még néhány jegy 1 frtjával kapható. A figyelmes rendezőség gondoskodott már arról is, hogy a kik a táncban nem vesznek részt, kártya, biliárd, dominó vagy lutrijátékokban találjanak szórakozást.

Színház, irodalom és művészet.

A színház műsora:

Márczius 24. (Péntek) Huszárcsinny, népszimű; Gonda László jutalomjátéka.

Márczius 25. (Szombat) Délután A szultán, operette; este A szép Darinka, népszimű.
Márczius 26. (Vasárnap) Délután A madarász, operette; este A párisi rongyosdó, dráma.

— Gonda László jutalomjátéka. Az aradi színház ismert, s általánosan kedvelt pénztárnoka veszi ma este részét a hosszú időn át nélkülözött taps és kitüntetésből. Lezárja az idei jutalomjátékokat egy az általános bérlétszűnet daczára is zsufolt házzal. Már a tegnapi nap folyamán is nagyban ke-resték a jegyeket, de legtöbb esetben hiába, mert már — elkelt. Valószínű, hogy a délután folyamán már látni fogjuk a pénztár ablakán e lakonikus feliratot: „Jegyek eladva! Az est különben igen érdekesnek ígérkezik. A Huszárcsinny ismert jó népsziműben mutatja be Gonda egyik czigányalakítását, melyben nem egyizbeu aratott tetszést. Az anyagi sikerért kezeskedik a pénztárnok, az erkölesiért pedig a — színész-pénztárnok-tárcza iró.

— Goth Sándornak, az aradi színház egyik legtehetségesebb, fiatal tagjának jutalomjátéka folyt le tegnap este teljesen zsufolt ház előtt, mely színre léptekor hasszantartó tapsal fogadta, s az est folyamán a Próbaházasság daczára is nem egyszer halmozta el tüntető tetszényilatkozatának. Előadás után egy rakás diák és mesterlegény az utcára is kivitte a tüntetést. Mintegy félezerre menő tömeg vette körül a színház hátsó kijáratát, s midőn Semlóné megjelent, hasszantartó éljennel fogadták, majd kocsiját vették körül s szünni nem akaró éljenzés közepette kísérték lakásáig. Egyéb baj különben nem történt s a primadonna mellett tüntető gárda berekedt torokkal szétoszlott.

— Materna Amália asszony, a bécsi udvari dalmüszínház ünnepele csillaga, a beyrenthali Wagner-színház művésznője — mint értesülünk — jövő hó 16-án Aradon a fehér-kereszt nagytermében rendkívül érdekes műsorral hangversenyt ad. Maerna asszony kit Európa és Amerika egyaránt ünnepele a leghivatottabb előadója a Wagner által teremtett nőszerepeknek. Hatalmas hangereje és előadó művészete még a francziák Wagnerellenes merev állításait is fényesen megdöntötte. Két év előtt midőn Párisban Lohengrin-beli Elzáját bemutatta a farczia közönség szereplését valóságos diadal uttá változtatta. Magyarországon eddig csak Budapesten énekelt, s hízegő közönségünkre nézve, hogy a vidéki városok közül éppen Aradot keresi fel. A valóban érdekes hangversenyt ifj. Klein Mór zeneműkaresekedő czég rendezi, ahol jegyek a szokott módon és árban előjegyezhetők.

— Jókai Mór regényei képes kiadásban. Egy magyar nábob. 2. füzet. Ezen általános rokonszenvvel találkozó vállalat második füzetét vettük kézhez. A nagyalku, testes füzet előkelő diszszel van kiállitva s a nagy író ezen első diszkiadásával szemben most, az 50 éves írói jubileum küszöbén, a nemzet köréből viszsztatartatlanul kitörő lelkesedés folytán oly általános érdeklődés mutatkozik, hogy mulasztást követnénk el, ha e fényes diszszé egyes füzetek megjelenéséről számotnem adnánk. A második füzet 33—80 lapig terjed, s hat művészies kivitelű szövegképpel van diszszite: A szövegképek minden fejezet végén és elején találhatók; a záróképek kisebbek, a kezdők már nagyobbak; az alakok művésziés és korhü rajzai mindkét fajtánál egyenlően meglepők. A harmadik füzetben, mint értesülünk, egy színes aquarellképet várhatnak ismét az előfizetők. Jókai regényei képes diszkiadása minden könyvkereskedésben megrendelhető. Előfizetés 10 füzetre 4 frttal legczélszerűbben az Atheneum könyvkiadóhivatalához (Budapest, Ferenczter-tere 3) czimezhető, mely az első füzetet kívánatra ingyen megtekintésre küldi.

Táviratok.

A Gajári-Polonyi-ügy.

Budapest, márcz. 23. (Saj. tud. táv.) Az a mérges és szenvedélyes hecz, melyet Polonyi barátaival a saját ügyéből csináltatott, ugy látszik, egészen simán fog lefolyni. Hogy miből következtetjük ezt, a következőkből konstatáljuk. Mindenekelőtt jelezzük azt, hogy a

mentelmi bizottság jelentését B e ö t h y László előadó valószínűleg a holnapi ülés folyamán terjeszti a ház elé. Arra lehet következtetni abból a körülményből, hogy a mentelmi bizottság elnöke Ch or in Ferencz, holnap délelőtt fel 10 órára sürgősen egybe hívta a mentelmi bizottságot, a bizottsági jelentés hitelesítése végett. Egyébként levelezője előtt maga a bizottsági elnök is kijelentette, hogy valószínűleg holnap terjesztik be a megejtett vizsgálat eredményéről a jelentést.

Polonyit is meginterwiewolta levelezőjük és Polonyi a következőket mondta:

— Én a magam részéről amellet vagyok, hogy a kérdést a lehető békességgel intézzük el. Ha a mentelmi bizottság jelentését, minden ellen vélemény nélkül adják elénk s azt a ház elfogadja, abban az esetben tán bele nyugszom, hogy a jelentést egész simán elfogadjuk. Ellenben, ha valamely ellenveleményt hoznak szóba és azzal akarják komplitalni a dolgot, ebben az esetben én és pártom a végzetekig fogunk menni!

Polonyi az utóbbi kijelentése egészen felesleges aggodás a komplikációk miatt, mert Mikló s Gyula és társai már tegnap reggel kijelentették, hogy a külön véleményről elfognak állani.

Mindezekből azt lehet következtetni, hogy a Gajári-Polonyi-ügy amilyen szenvedélyesen indult, olyan csendesesen fog kimulni.

Es ez így van helyesen is, igazságosan is!

Az egyházpolitika a főrendiházban.

Budapest, márcz. 23. (Saj. tud. táv.) Politikai körökben erősen beszélnek, hogy ha az egyházpolitikai program a képviselőházban megvalósul, valószínűleg a főrendeknél megbukik, a mágnások nagy izgatása folytán. Ez esetben ha a kormány a házat feloszlata, az ország szavazatával gyakorolna ellenállhatlan erejű nyomást a főrendiházra, melynek ismétlődő nyakassága, teljes gyökerei az általalakítást modern szellemben idézné elő.

Rakovszky főszámszéki elnök.

Budapest, márcz. 23. (Saját tud. táv.) Rakovszky főszámszéki elnök ma elfoglalta hivatalát. Hoszu alelnök üdvözölte, bemutatta a tisztviselői kart.

Szabadka az egyházpolitika ellen.

Szabadka, márczius 23. (Saj. tud. táv.) A város törvényhatósága 44 szavazattal ellene nyilatkozott az egyházpolitikai program helyeslésének.

A lemondott tengerészeti miniszter helyettese.

Madrid, márcz. 23. (Saját tud. távirata.) A lemondott tengerészeti minisztert Tonquin helyettesíti.

Miniszteri dekretumok.

Madrid, márcz. 23. (Saj. tud. távirata.) A «Gazetta» a jövő hét folyamán közzéteszi a hadügyminiszternek az új területbeosztásra, valamint a pénzügyminiszternek a csempészet elnyomása czéljából kiadott és állami zónák létesítésére vonatkozó dekretumait.

Tüntetés Ferry koszoruja ellen.

Páris, márcz. 23. (Saját tud. távirata.) Ferry tetemeinek átszállításánál a keleti

pályaudvarhoz a tonkinai gyarmatosok feltűnő koszorúja ellen csekélyebb tüntetés fordult elő.

Magasrangú férfiak kompromitálása.

Róma, márcz. 23. (Saját tud. táv.) Parlamenti körökben meg vannak győződve arról, hogy az esetben, ha a bankok ellen komoly vizsgálatot indítanak, az több magasrangú politikai férfiu kompromitálására vezet.

Neccarellies haláláról.

Róma, márczius 23. (Saját tud. táv.) Neccarellies doktor holttestének boncolásával megbízott orvosok megállapították, hogy természetes halállal mult ki s hogy teste egy vérmérgezés nyomát sem mutatja.

Éhinség.

London, márcz. 23. (Saj. tud. távirata.) Az inség a munkás negyedekben rettenetes módon nagyobbodik. A dockok munkásai foglalkozás nélkül vannak, a Themis vasgyárművei majdnem egészen megállottak. Achemai természetmúzeum gyára 200 munkásnál többet bocsátott el.

Giers egészségi állapota.

Firenze, márcz. 23. (Saját tud. táv.) Giers egészségi állapota kitünő. Jelenleg második fia időzik nála, hogy a Pétervárba való visszautazásra szükséges előkészületeket tegye.

A homerule elleni agitáció.

Belfast, márcz. 23. (Saj. tud. táv.) A homerule elleni agitáció céljaira 25,000 font sterlinget jegyezték.

Közgazdaság.

— Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1893. évi márcz. hó 22. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli súlyban) 49—50 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 49—50 krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgon felüli súlyban) 53—54 krig. Fialat közép (pkint 251—320 klg. súlyban) 52.5—53.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 klg. terjedő súlyban) 50—52 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgon felüli súlyban) 49—51 krig. — Közép (pkint 220—280 klg. súlyban) 49—50.5 — Könyű (pkint 220 klg. terjedő súlyban) 48—49 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klgon felüli súlyban) 49—50.5 krig. — Közép (pkint 220—260 klg. súlyban) 49—50.5 krig. — Könyű (pkint 220 klg. terjedő súlyban) 48—49 krig. Sertéslelés száma: 1893. márcz. hó 20-án volt készlet 126,455 darab. 1893. márcz. 21-én felhajtott: 1100 db. 1893. márcz. 21-én elszállított 1332 db. 1248. márcz. 22-én maradt készletben 126,223 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: kissé kellemesebb.

Szeszüzlet.

— Márczius 23. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 50.—, kicsinyben 50.50 hordó nélkül, per 100 liter % beéértve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1893. márczius 23.

Magyar aranyjárdék 100%	—
Magyar aranyjárdék 4%	115.90
Magyar papírdárdék 5%	100.—
Magyar vasuti kölcsön	122.75
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—

Magyar szállodézamaváltási kötvény	—
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	154.50
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	145.50
Osztrák járadék papi-ban	98.75
Osztrák járadék ezüstben	98.75
Osztrák járadék aranyban	117.—
1860-iki államsorsjegyek	148.50
Osztrák-magyar bankrészvény	980.—
Magyar hitelbank-részvény	416.75
Osztrák hitelintézet-részvény	354.20
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.68
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.64
Német birodalmi márka	59.35
London	121.20
90 márkás arany	11.87

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósításai. —
Budapest, márczius 23. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
H E S	Buza	bánsági	szilárd 7.40—7.80
		tiszavidéki	" 7.55—8.05
		postvidéki	" 7.50—8.—
		fehérmezei	" 7.50—8.—
		bácskai	" 7.50—8.05
N	Rozs	—	csend. 6.20—6.45
		—	csend. 4.90—5.20
M	Árpa	—	" 5.25—5.80
		—	" 6.10—7.80
Sokirajban határidő	Zab	—	szilárd 5.65—5.95
		—	szilárd 4.65—4.75
	Tengeri	bánsági	szilárd 4.65—4.75
		másnemű	" 4.40—4.50
	Káposzta-repcze	—	szilárd —
Köles	—	szilárd 4.40—4.60	
Sokirajban határidő	Buza	tavasza	szilárd 7.45—7.47
		junius 1894	" 7.50—7.52
		őszre	" 6.35—6.37
	Tengeri	május-junius 1894	csend. 4.66—4.68
		szept-október 1893	" 4.4—4.76
Zab	Budapest sz. tavasza	csend. —	
Káposzta-repcze	Budapest sz. őszre	" 5.55—5.57	
	aug.-szeptember 1893	lanyha 11.90—11.95	

REGÉNY-CSARNOK.

Z Á T Ö N Y O K.

Irta: Perfall Antal br.

— Az „Aradi Közlöny“ számára fordította: —
[46] Madzsar Gusztáv.

Henry a székre rogyott, nem fordíthatta el tekintetét ezekről a mozdulatlan vonásokról. Igaza volt, mi joga volt hozzá? Igen, mi joga volt hozzá? Honnan tudhatta, hogy férje nem hozta el neki a pénzt? Mert az emberek nem tudtak róla? Megbizta avval is, hogy nyilvánossá tegye? Nem, csak Betty előtt akarta igazolni magát — hogy minderre nem gondolt! Az irigység, a féltékenység oltotta belé ezt a borzasztó gyanút. — Vagy ez az arc itt előtte csak álarc volt? De hisz olyan pontosan tudta, miként történt az egész.

— Férje tehát elhozta önnek az 50,000 dollárt, akkor? — kérdé még mindig kételkedve.

Betty egy pillanatig habozott a felelettel. Henrynek úgy tűnt fel, mintha elhagyná nyugalmát.

— Elhozta az ön megbízásából — felelé aztán világosan és határozottan.

— És ön halálból nőül ment hozzá, mint jöltevjéhez?

— Erre nem tartozom felelni. Azt hiszem, most már eleget tud, meg fogja érteni, hogy hirtelen megjelenése mélyen megrendített és tekintettel lesz reá.

Betty szédült és az asztalhoz támaszkodott. Henry átlátott az álarczon. „Meg akarja menteni férjét és háza becsületét, ugy van“ — szolt egy belső hang és az a gondolat, hogy ez a nyomorult büntetlenül szabaduljon, ide láncozta e helyhez, a hol nem volt többé mit keresnie. Betty szerette férjét, semmi kétség, azt akarta megtudni mielőtt elmenne, hogy még mindig szereti-e.

— Még csak egy felvilágosítással tartozom önnek — kezdé el-avval, hogyan jöttem e gyanura, azután nem leszek tovább terhére. Félttem, hogy társam nem teljesíthette küldetését, mert meghalt, a vízbe fuladt. Ide jöttem,

hogy ez esetben igazoljam magamat ön előtt, ekkor tudom meg, hogy egy gazdag ember, Weltz ur önt, mint szegény leányt elvette a Crosby-Ranchot megvásárolta. Egy órával eelőtt Weltz urban az én emberemet ismertem fel! nem megmagyarázható-e e borzasztó gyanu keletkezése? Ez az ember elhozta önnek a pénzt, meglátja önt, megszereti — oh meg tudom én azt érteni. — Vágyai támadnak, hogy önt biztassa, ez óhaj egészen elfogolja a szerencsétlent, a kinek szent fogadást tett, felhasználja a helyzetet, megveszi Crosby-Ranchot és mint az ön szülőhelyének tulajdonosa megkéri a kezét. Nem történhetett volna ez így?

Betty feszülten hallgatott, aztán gunyosan mosolygott.

— Bizonyára — mondá aztán — ön a dolognak még sokkal menthetőbb fordulatot ad, mint én tenném. — Az ember, mielőtt látott, mielőtt szeretett volna, már avval a háttározott szándékkal jöhetett ide, hogy e csalást elköveti és én egy aljas, előre kiszámított tervnek estem volna áldozatul; még így is történhetett volna — szemei veszélyesen szikráztak halvány arcában, teste meg-megrezent a heves izgatottságtól — ha egyáltalában megtörtént volna — tette azután hozzá mosolyogva.

Henry lelke mélyen diadalt ült, Betty még szigorubban gondolkodott az eset felől, mint ő maga — most már gyűlölte férjét. Meg volt boszulva. E pillanatban lódobogás hallatszott az udvaron. Betty nem titkolhatta a borzadályát.

— A férjem! Meneküljön —

Henry nem mozdult, gunyos mosoly jelent meg ajkain.

— Menekülni? Miért?

— Igaza van, maradjon — válaszolá az asszony határozottan.

Hiszen örülnie kell, hogy láthat, gyöngéd lelkiismeretét megfogja nyugtatni és az ilyen pillanatok örökre barátilag láncoznak össze — jegyzé meg Henry.

— Betty még fenn van? — hangzott a gazda hangja alatt a tolyosón.

— Az ön küldötte van még nála uram — hangzott Loo válasza.

Mindketten hallgattak lélegzetüket visszafojtva, egyiksem volt képes eltitkolni az érdeklődést, melylyel minden odalent kiejtett szót kísérték.

(Folytatása következik.)

Aradvárosi

Évadbérlet
szünet.

színház.

Havibérlet
szünet.

Pénteken, 1893. évi márczius hó 24-én:

Gonda László jutalomjátékául

A huszárcsiny

Eredeti népszimű dalokkal, 3 felvonásban. Irta: Vahot Imre. Zenéjét: Böhm Gusztáv.

SZEMÉLYEK:

Virág Marci, közhuszár	Viola.
Borcsa, markotányosnő	Somlóné.
Mogor, huszárörmester	Vedress.
Vékony Ignác, huszár	Kassay.
Andre, francia chasseur káplár	Bónis.
Borzi, csaplár	Sz. Németh.
Csaplárné	Kézdí J.
János gazda	Sziklai.
Felcségo	Czirok R.
Első cigány	Gonda L.
Második cigány	Nyilasy.
Harmadik cigány	Szepesi.
Markotányosnő	Márkus I.

Kezdeté 7 órakor.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

38545 | 93 sz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a műhelyei gépészeti berendezésének kiegészítésére szükséges 37 drb különböző esztergapad, 7 darab Shaping- és gyalugép, 20 drb különböző fűrőgép, 2 drb védőgép, 5 drb csavarmetszőgép, 4 drb pöröly, 38 drb különféle segédgép és készülék, valamint egy petrolummotor, továbbá 3 darab különféle tuzhely és kemencéhez szükséges vasalkatrészek és bádokkürtök, végre circa 265 m. hosszú öntött vas légvezeték szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlattételre szükséges műszaki leírások, a különleges szállítási feltételek, valamint a kemencék és bádokkürtök rajzai ezen hirdetés megjelenésének napjától kezdve az ajánlatok benyújtására alább kitűzött napig, naponta a hivatalos órák alatt (délelőtt 8 órától 2 óráig) a m. kir. államvasutak gépszerkezési szakosztályánál (Andrássy-ut 75. szám III. emelet) betekintheők, illetőleg ajánlatot tenni szándékozók által a m. kir. államvasutak nyomtatványtáránál beszerezhetők, vagy kívánatra az ezekért járó díj (1 frt 50 kr) előzetes beküldése mellett postá útján megküldetnek.

Az ajánlatok lepecsételve ivenként 50 kros bélyeggel, valamint ajánlat a 38545 | 94 számhoz felírással ellátva legkésőbbben f. é. április hó 24-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak gépészeti főosztályánál benyújtandók.

Az ajánlatok a műszaki leírásban foglalt összes gépekre és alkatrészekre vagy pedig csak egyes csoportjaira vagy végre egyes tárgyakra vonatkozhatnak.

Az ajánlatban kiteendők:

1. A m. kir. államvasutak északi főműhelyébe vám- és bérmentve szállítandó gépek és alkatrészek egységárai osztr. értékű forintokban és pedig a szerszámgépek, készülékek, kovacs-tuzhelyek és bádokkürtök átalányárban, a kemence vasalkatrészek és a légvezetékek 100 kgként, külön az öntött vas és külön a kovacsolt vas alkatrészekre nézve.

2. A megrendelés kézbesítési napjától számított legrövidebb szállítási határidő, mely alatt szállító az ajánlott gépeket és alkatrészeket a fent jelzett helyre szállítani és átadni szándékozik.

A m. kir. államvasutak által elfogadott szállítási határidőnek be nem tartásáért szállító által a kisebb gépek után hetenként 5 frt, a nagyobb gépek után hetenként 10 frt bírság lesz fizetendő.

Ezen bírság külön-külön minden egyes gép után lesz fizetendő.

3. A súly szerint fizetendő alkatrészek pontos súlyai.

Az ajánlattevők által ajánlott és a m. kir. államvasutak által elfogadott súlyokra nézve úgy fel, mint lefelé csak 5% eltérés fog engedélyeztetni. Ezen megengedett határok közt a kifizetés alapjául a tényleges súly vétetik számításba.

0% -nál nagyobb eltérés esetén, (ugy fel, mint lefelé), az illető tárgyak átvétele megtagadható. Azonban a m. kir. államvasutak igazgatósága azok átvételét elhatározná, akkor az 5% -nál nagyobb súlytöbblet nem fizetetik, az 5% -nál kisebb súlylyal szállított alkatrészeknél pedig a fizetés alapjául a tényleges súly vétetik számításba.

4. Az átalányárban fizetendő szerszámgépek és egyéb tárgyak súlyai szintén kiteendők az ajánlatban.

Az ajánlatokban kitüntetett súlyoktól 5% -nál nagyobb elterések (ugy fel, mint lefelé), szállító által igazolandók, illetőleg kimutatandók azon okok, melyeknél fogva az eltérések beállottak. Ezen okok alapján a szerszámgépek átvétele, vagy visszautasítása iránt a m. á. v. igazgatósága dönt,

Súlytöbblet nem fizetetik, súlykevesebbet esetén pedig, midőn az a gép szilárdságára a m. á. v. igazgatóságának egyoldalu megítélése szerint káros befolyással lehet, jogában áll a m. á. v. igazgatóságának a gép átvételét megtagadni. Oly esetben azonban, midőn a súlykevesebbet a m. kir. államvasutak igazgatóságának egyoldalu megítélése szerint a gép szilárdságára káros befolyással nem bír és a gép átvétetik, a m. á. v. igazgatósága az 5% -nál nagyobb súlyhiányának megfelelő értékét a szállító érdemösszegéből levonni jogosítva van.

A levonás azon nyers anyag egységára alapján fog megállapíttatni, mely anyagból a gép tulnyomó része áll.

5. Az ajánlatokhoz csatolandók az ajánlott

szerszámgépek és készülékek oly részletesen kidolgozott rajzai, hogy azokból az egyes szerkezetek pontosan megítélhetők legyenek. az ajánlatokkal betérjesszett rajzok ajánlattevőknek vissza nem fognak adatni.

A tényleg megrendelt szerszámgépekről az ellenközművek pontos méreteivel és fordulatszámának megjelölésével oly időben adandók át a m. kir. államvasutak igazgatóságának, hogy az utóbbi igazgatóság a gépek alapozásának létesítése iránt még a gépek leszállítása előtt a szükséges intézkedéseket megtehesse.

Bánatpénz fejében az ajánlott összegek 5% vagy készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok fentjelzett benyújtási határideje előtti napon déli 12 óráig a m. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.

A szállítás odaitétele után az odaitétele napjától számított négy héten belül a figyelembe nem vett ajánlattevők bánatpénze visszaadatik a szállítással megbízott ajánlattevők bánatpénze pedig a megrendelési napjától számított 8 nap alatt a kereseti összeg 10% -ára lesz kiegészítendő és biztosíték címén fog visszatartatni.

A szerszámgépek, készülékek és egyéb tárgyak beszállításuk után ideiglenesen fognak átvétetni és az azok után kijáró kereseti összeg a m. á. v. budapesti főpénztáránál fog kifizetett.

A kifizetendő kereseti összegekből egy per mille a m. á. v. nyugdíjra nem jogosított alkalmazottai külön segély alapja javára le fog vonatni és visszatartatni.

Szállító a szállított gépek és alkatrészek szerkezetének helyességéért és teljesen megbízható működéséért, a kifogástalan kivitelért, valamint a felhasznált anyagok jó minőségéért az üzembévitel napjától számított hat hónapi jótállást tartozik elvállalni.

A biztosítéki összeg a jótállás letelte után fog visszafizetett, mindenkor annyiban, a mennyiben szállító a jótállási kötelezettsége alól feloldottnak lesz tekinthető.

Szállító beleegyezni tartozik abba, hogy a m. á. v. igazgatósága a megrendelt gépek és alkatrészek gyártását szállító gyárában saját közegei által ellenőriztethesse.

Per esete aláveti magát szállító a budapesti VI. ker. kir. járásbíróóság illetékességének.

Az ügylettel járó bélyegilleték költségeket szállító viseli; az illeték az 1881. évi XXVI. t. ez. 10. §-ban meghatározott módon rovatik le.

A m. á. v. igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlott árakra, a szállítással ajánlattevőket az általuk ajánlott összes tárgyakra, vagy csak azok egy részére bízassa meg, vagy ajánlatot nem tett. más czegeket megbizhasson, végre pedig a szállítástól egészen eltekinthessen.

Az előírt feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőre érkeztek be vagy távirati uton, vagy előszóval tétettek, végre pedig olyanok, a melyekhez az előírt bánatpénz le nem tétetett, — figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1893. márczius 19-én.

Az igazgatóság.

30899/93. sz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a f. 1893. év folyamán kiváltandó és pályafentartási célokra már nem használható mintegy 700 tonna aczél, 4000 tonna belföldi- és 2000 tonna külföldi ócska vasnak eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen sinek a m. kir. államvasutak valamely állomásán bérmentve kocsiba rakva és hivatalból bemászálva azon részmenyiségekben bocsátatnak a vevő rendelkezésére, a mint azok az év folyamán esetleg az év végéig a pályából vissza nyeretnek.

A f. é november hóban rendelkezésre álló készlet az érték előzetes lefizetése mellett, legkésőbb f. é. december 25-ig, a december hóban esetleg visszanyert sinek pedig legkésőbb 1894. évi január végeig föltétlenül átveendő.

A sinek minden kötelezettség nélkül az egyes darabok szelvényére és minőségére adatnak el, hogy csakis 5 méteren felüli és 5 méteren aluli hosszal bíró darabokra vállalunk kötelezettséget, miért is oly ajánlatok, melyek határozott hosszakat, vagy szelvényeket kötnek ki, figyelembe nem vétetnek.

Kikötetik, hogy minden ajánló ajánlatával az a felett hozandó határozatig kötelezettségben marad.

Ajánlat részmenyiségre is tehető.

Az ajánló a jelen hirdetésben fel nem sorolt föltételekre nézve kötelezőknek elismeri a m. kir. államvasutaknak az ócska anyagok eladása iránt fennálló 129381 | 91 sz. általános feltételeit, melyeket aláírásával ellátva, ajánlatához csatolni tartozik.

Ezen feltételek 15 krjával a nyomtatványtártól megszerezhetők.

Az ajánlatban az átvételi állomás, továbbá az ajánlati ár (számmal és betűvel) végre az idézett felrtelek elfogadása egész világosan kiteendő.

Felhivatnak tehát a pályázni szándékozók, hogy kellően lepecsételt s egy 50 kros m. kir. bélyeggel ellátott ajánlatunkat azon külfelirattal: „Ajánlat ócska sinek megvételére a 30899 | 93 számhoz” f. 1893. évi ápril 15-ének déli 12 óráig az anyag és leltár beszerzési szakosztályunknál — (Andrássy-ut 73 sz. II. emelet) benyújtani sziveskedjenek,

Bánatpénzképen az ajánlott egységi ár szerint kiszámított értékösszeg 5 százaléka április 14-én déli 12 óráig a főpénztárunknál készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Az értékpapirok elfogadtnak a budapesti illetve bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb árfolyam szerinti értékben, de nem a névértéken felül, ugyanily értékben számitatnak az óvadéku letendő értékpapirok is.

Bánatpénz nélküli, elégtelen bánatpénzzel, a határidőn túl tett ajánlatok ugyszintén olyanok is, melyek az aláirt feltételek nélkül érkeznek, figyelembe nem vétetnek.

Egyébként a m. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az ajánlott árra, szabadon választhasson, hogy az ajánlott mennyiségből az egyes ajánlóknak, tetszés szerinti részmenyiséget is engedhessen át s végre, hogy a cél elérésére bármely más intézkedést is teheszen.

Ha ajánló csak a kiirt egész mennyiségre, vagy annak bizonyos meghatározott részére kíván ajánlatot tenni, ezt ajánlatában határozottan kifejezni tartozik.

Budapest, 1893. évi márczius hóban.

Az igazgatóság.

3487. k. h.

213 1—3

Hirdetmény.

Folyó évi márczius hó 17-én hozzám egy névtelen feljelentés érkezett. Minthogy ez alapon az eljárás a kihágási ügyekre vonatkozó 38547. számú eljárási utasítás értelmében meg nem indítható; felhívom az illető feljelentőt, hogy panaszát előszóval, vagy pedig nevének aláírásával írásba adja be, mivel ellen esetben az eljárás folyamatba nem tehető.

Arad, 1893. évi márczius hó 20-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

201—893. gazd. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező és a kis-körutnak keleti oldalán a megyeház és tyuk-utca között fekvő három üres házhelynek eladása iránt folyó évi márcz. 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár □-ölenként 12 frt, a sarok telekre nézve □-ölenként 15 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10% -a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1893. évi márcz. hó 13-án tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső
aljegyző.

LUSER J.-féle tourista-tapasz

biztosan és gyorsan ható szer tyukszem, szemölcs és a talp. valamint sarok bőrkeménye. döst. továbbá mindenem bőrszárnyás ellen. A hatásért jótállás vállalatik.

A számos elismert irat szétküldési raktárban:

Schwank L. gysz.
Meidling—Bécs megtekinthető.

Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a mellette védjeggyel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell s az értéktelen utánzatok visszautasítandók. Gyógyszertárakban vásárolandók.

Kapható: Török József budapesti gyógyszerész külön-gesseyi főraktárának aradi fiókjában:

RINGLAJOS

„Angyalhoz“ czimzett gyógyszerárban Aradon,
8 6—12 Asztalos Sándor-utca 1. szám.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező Gizella-utca 4. számú 208 ölyvi üres teleknek eladása, iránt folyó évi április hó 10-én d. e. 10 órakor arverést tart.

Kikiáltási-ár ölenként 1 frt 50 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 100%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az arverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli arverést megelőzőleg nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az arverési feltételek, a gazdasági tanácsnoknál az arverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1893. évi márcz. 20-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,
aljegyző.

225 | 893. gazd. sz.

216 1—3

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező szin- és bérház déli oldalának I. emeletén levő 2. számú 3 utcai, egy elő, egy cselédszobából s megfelelő mellékhelyiségekből álló, a Szabadságtér felé erkéllyel bíró lakásnak, valamint az eddig Moskovics Izidor által bérben tartott s a bérház déli sarkán levő boltnak, továbbá az eddig ezen bolthelyiséggel együttesen bérbeadott I. emeleti 4. számú 2 szobából, konyhából, kamarából álló udvari lakásnak 1893. évi november hó 1-től 3 évre leendő bérbeadása iránt folyó évi április hó 10-én d. e. 10 órakor arverést tart.

Kikiáltási-ár a 2. számú I. emeleti utcai lakásra nézve évi 425 frt, a bolthelyiségre és I-ső emeleti udvari helyiségre nézve együttesen 1400 frt évi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az arverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli arverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az arverési feltételek a gazdasági tanácsnoknál az arverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1893. évi márcz. hó 20-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,
aljegyző.

3558 | 1893.

Hirdetmény.

A város területén egy gyanus kutya kóborolt, kiirtás uton foganatosított bonczolásnál azon a veszethez a városi állatorvos által megállapított; minek folytán az 1888. évi VII. t.-cz. végrehajtására 40,000 | 888 sz. szabályrendelet 188. §-a alapján az egész város területén levő kutyáknak kötve tartása, vagy szájkosárral ellátva pórázon vezetése folyó hó márczius hó 21-től április 30-áig terjedő 40 napra elrendeltetik.

Erről a lakosság azzal értesítettik, hogy a fentebb meghatározott idő alatt szájkosár nélkül az utcán talált kutyák elfogatni és a gyep téren megsemmisíteni, a tulajdonosok pedig pénzbüntetéssel büntetettetni fognak.

Aradon, 1893. márcz. 22.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Hirdetmény.

A nagymélt. magy. kir. kereskedelemügyi m. k. miniszter ur megküldötte az 1896-iki ezredéves országos kiállításra vonatkozó közleményeket. E közleményekben „felhívás a közönséghez” a kiállítás általános programja, „Pályázat a kiállítás elhelyezésének legcélszerűbb megoldására, s a történelmi kiállítás czéljaira emelendő épültre” s egyebek foglaltatnak. Mindazok, a kik az 1896-iki ezredéves országos kiállítás iránt érdeklődnek, és az arra vonatkozó intézkedésekről és megállapodásokról tudomást szerezni óhajtanak a fönthivatott közleményeknek eddig megjelent, úgy az ezután megjelenendő számaikat a városi levéltárban a hivatalos órák alatt megszerezhetik.

Arad, 1893. márczius 11-én.

A városi tanács.

1576/93 sz. M. kir. államvasutak üzletv. Aradon

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak petrozsényi osztálymérnökségénél egy irodaszolgái állás üresedett meg, melylyel 210 frt azaz kétszáztíz frt évi fizetés és 60 frt azaz hatvan forint lakbér és a szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmaztatásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott kiszolgált altisztek az ily állások betöltésénél elsőbbséggel bírván, — felhívjuk azon altiszteket, kik az 1873-ik évi II. törvényczikk értelmében jogosultsággal bírnak és pályázni óhajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat, melyben a vasuti szolgálatra képesítő 35 évet meg nem haladó életkora, ép és egészséges testszervezeten kívül a magyar írás és olvasásban és a számolás elemeiben járasság, továbbá: a magyar honpolgárság kellően igazolandó s következő czim alatt: „A m. kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon.” legkésőbb 1893. évi április hó 1-ső napjáig terjeszték be, minthogy az ezen határidőn tul beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Arad, 1893. márczius 11.

Kovács

185. 1—3.

üzletvezető.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

314 | 1893. p. m.

186 3—3

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város utépitési, kezelési és fenntartási alapjáról az 1891. és 1892. évre vonatkozólag szerkesztett, a közigazgatási bizottság által helyesnek talált számadások az 1890. évi I. t.-cz. 28. §-a értelmében 1893. évi márczius hó 20-tól április hó 4-ig terjedő 15 napra, a számvevői hivatalban közszemlére azzal tétetnek ki, hogy azok ellen netán teendő észrevételek, az érintett 15 nap alatt hozzám írásban benyújthatók.

Arad, 1893. évi márczius hó 13-án.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

1019 | 893.kh. sz.

193. 3—3

Hirdetmény.

A városi t. közgyűlés 543/28893 számú határozata folytán közhírré tétetik, hogy az érvényben levő tűzrendészeti szabályrendelet 5-ik §-ának a 6330/1421892. számú határozatát oly módosítását, hogy Arad külvárosában az arra alkalmas beltelkeken a szalmás gabona elcsépelhető legyen, a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium jóvá nem hagyta, ennél fogva a 4512/421 1893. számú határozattal alkotott, és a nagym. m. kir. belügyminiszterium 30111 | 893. sz. a. kelt rendeletével megerősített tűzrendészeti szabályrendelet, melynek 5-ik §-a szerint szalmás gabonának nyomtatás végett a város területére behordása meg nem engedtetik, továbbra is változatlanul érvényben marad erről azon felhívással értesitem a gazda közönséget, hogy szalmás gabonájának a külvárosban elnyomtatására alkalmas helyről jó előre gondoskodják.

Aradon, 1893. márczius 14.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára

és művegytani laboratoriuma

Aradon, Szabadságtér.

Szívesen ajánkozik minden bárhol és bárki által hirdetett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbízható hatású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé gyermekeknek ható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal koszorúztak. Mind az öt világrészben el van terjedve. Egy darab 8 kr.

Misera-cseppek szerint, legmegbízhatóbb szer hideglelés ellen felnőttek számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian Biztos hatású és ártalmatlan szerekből összeállított hajfestőeser. — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppje. Bármely fogfájást azon n^a megazúntat. 1 üveg 85 kr

Serail-arczkenőcs. Az arcon mutatkozó májfoltok elűzésére a legalkalmasabb szer, mely bőrszépítő hatásában minden más szert felülmúl. Egy kis tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin. A lábizzadás és feltérés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor. Kitűnő minőségűek, dr. Szabó Gyula világhírű pinc. éjéből. Ara 1 üvegnek 3 és 5 frt.

Ménesi aszúbor. Egy 35 centil. üveg 1 frt 50 krajczár.

Chinabor. 2% Chinintartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor. 2% Chinin és vasoxyd tartalommal. Egy 30 centil. üveg 1 frt.

Pepsinbor. 2.5% tartalommal. Egy 20 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengáli tüzek. Füst és szag nélkül, vörösféhr és sárga színben. Egy ki 2 frt.

Magnesium fáklyák. 150 normal gyertya-fényvel. Hat percig égő, 1 drb 60 kr. 12 percig égő, 1 drb 1 frt 10 kr. 24 percig égő, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor. (Fekete vagy violaszinben) 1 adag 1/4 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalzsama. A megfagyott kezet vagy lábát 3—4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szer. Mindenféle eredetű rheuma és oszagos fájdalemak ellen igen híres és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora, mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ara 40 kr.

Mindezen gyógyszerek — a pakolási csekély költségek hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldetnek. Ugyancsak ezen gyógyszerárban minden vegyvizsgástrágbizásnak elfogadottnak és lelkiismeretesen teljesítetnek.

